

H A N G Y A

Ellenvetések a tőkegyűjtésnél.

Az idei terménybetakarítással és az évi közgyűlésekkel egyidejűleg újból beindított tőkegyűjtés eredménye minden szövetkezetnél attól függ, hogy a vezetőség és az arra hivatott tőkegyűjtőbizottság mennyire tudja megnyerni a tagok támogatását, azaz, hogy kellőképp fel tudja-e világosítani a tagokat a szövetkezet tőkeszükségletéről és arról, hogy a szövetkezet rendeltetését csak akkor töltheti be a tagok megalapozására, ha a viszonyok által megkívánt anyagi támogatást a tagok is megadják a szövetkezetnek.

Tudjuk, hogy a vezetőség és tőkegyűjtő bizottság lelkes propagandájával szemben több ellenvetést is hoznak fel a tagok, melyek azonban mind könnyen leszerelhetők, ha kellő felkészültséggel végzik tőkegyűjtő munkájukat az arra hivatottak.

Egyik ilyen gyakori ellenvetés az, hogy: nem érdemes újabb üzletrészt jegyezni, hisz a tiz-husz évvel ezelőtt befizetett üzletrészt ma is csak annyit ér. Ezen ellenvetés bár gondolkodásba ejtheti a vezetőket, de azért nem olyan súlyos, hogy arra a kellő felvilágosítást meg ne adhatnák azonnal s így el ne oszlatnák a tagok aggodalmát üzletrészekbe fektetett kicsiny tőkéjük esetleges értéktelenedése feől.

Nyugodt lélekkel mondhatják a legtöbb szövetkezetnél a vezetők, hogy az üzletrészt értéke megduplázódott, megháromszorozódott, sőt vannak szövetkezetek, ahol megtízszereződött és meghuszaszozódott az üzletrésztbe fektetett tőkéje a tagoknak. De mindjárt rá kell mutatnunk arra is, hogy ezen megnövekedett üzletrészt érték nem forgótőkében áll a szövetkezet rendelkezésére, hanem amely szövetkezetnek háza vagy ingatlana van, annak értékével emelkedett, de emelkedett a bolti berendezés értékével is és részben a megnövekedett árukészletben fekszik. Az árukészlet nagy része azonban forgótőke hiánya miatt hitelben lett vásárolva, amivel a szövetkezet tartozik és amely tartozása után a szövetkezetet nagy kamatterhek nyomják.

A háború előtt, mikor a szövetkezetek alakultak, a befizetett üzletrésztőke elegendő volt a szükséges árukészlet megvételére s így a forgalom állandó fentartására, de a jelenlegi viszonyok

között, midőn az áruk több ezer százalékos drágulást értek el, az értékében nehányszorosán meg övekedett üzletrésztőke még megközelítőleg sem elég a forgalom lebonyolítására és fejlesztésére.

Eppen ezért a tagok újabb üzletrészt jegyzésekkel kell rendelkezésre bocsássák a szükséges forgótőkéket és így lehetővé tegyék, hogy a szövetkezet minél eredményesebb működése által emelhesse az üzletrészt értékét is.

Ilyen felvilágosítással könnyen eloszlatják a tagok aggodalmát, ami rendszeren a szövetkezet ellenségeitől ered, de alkalmas arra, hogy visszatartsa a tagokat támogató készségükben.

Bármilyen ellenvetéssel szemben is a szövetkezet erkölcsi és kulturális hivatására is mutassanak rá a vezetők és világosítsák fel a tagokat arról, hogy a szövetkezet nemcsak árubolt, ahol borsot, paprikát mérnek, hanem a falusi gazdatársadalom egyedüli jóléti intézménye, melynek célja és feladata, hogy a falu kulturáját, gazdasági ismereteit minél inkább előmozdítsa.

Ha ilyen érvekkel igyekszik a vezetőség és a tőkegyűjtő-bizottság mindenütt meggyőzni a tagokat és ellenvetéseiket leszerelni, úgy munkájuk a legsebb sikerrel fog járni és a szövetkezet ez évi tőkegyűjtő mozgalmából megerősödve fog kikerülni.

A központ közleményei.

Szövetkezeti halottak. Gyásza van a *mezőpágyosai* fogyasztási szövetkezetnek, mert ügyvezető, könyvelője, *iff. Szócs Sándor* községi jegyző fiatalon kidőlt küzdő társai sorából. Megboldogult, mint a közérdek hivatott öre, a szövetkezeti közjóléti intézménynek is leglelkesebb és fáradhatatlan munkása volt, ki a szövetkezet felvirágoztatása körül hervadhatatlan érdemeket szerzett. A szövetkezeti élet ezen kiváló harcosának kidőltét mélyen fájjaljuk.

Veszteség érte a *brassóapáczai* szövetkezetet is *Bölöni Dávid* felügyelőbizottsági tag elhunytával, ki hosszú éven keresztül szövetkezeti hűséggel és kötelesség tudással végezte közérdekű feladatát. Halála a szövetkezők igaz részvételével találkozik.

Tőkegyűjtés Csikszentsimonon. Örömmel közöljük, hogy a csikszentsi-

moni fogy. szövetkezetnél is megalakították a tőkegyűjtő bizottságot, melynek tagjaiul *Cseke Ferenc, Lukács Dávid, Virág Adolf és Bardócz Béla* igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok választottak, kik közérdekű feladatukat a legnagyobb buzgalommal és kitartással kívánják teljesíteni.

A már megindított üzletrésztjegyzés folyamán az alábbi jegyzések történtek. *Lukács Dávid 40, Cseke Ferenc 40, Lukács Lázár 40, Fazekas József 40, Péli János 2, Dóczi János 1, András Péter 3, Beke János 3, iff. Szép Imre 3, Erőss József 1, Veress Ferenc 1, János Ignác 2, Darvas György 5, Erőss Ignác 1, András Ignác 2, Darvas Mihály 1 és Incze Dénes 1* üzletrészt jegyeztek.

Még további szép eredmény várható.

Boltos pályázat. A *palotailvai* fogyasztási szövetkezet üzletvezetőt keres. Javadalmazása 500 Leu havi fixfizetés, a forgalom után pedig 5 % jutalék. Azonkívül természetbeni egy szoba lakás, fűtés és világítás. A szövetkezet forgalma évi 400.000 Leut elért és még nagyban fokozható. Boltkezelőtől a szövetkezet vezetősége 40 000 Leu óvadékot és pedig felét készpénzben, felét pedig ingatlan lekötés útján első helyen való bekebelezés mellett kíván szerződés kötésre letétbe helyeztetni. Megkívánatják továbbá boltkezelőtől, hogy a román, német és magyar nyelveket szóban bírja. Pályázatok sürgősen a fogyasztási szövetkezet igazgatóságának címére *Lunca-Bradului Palotailva* küldendők.

Adakozzunk a *zetelakai* tűzkárosult szövetkezeti tagoknak. Mult számunkban felhívással fordultunk szövetkezeteinkhez, hogy a pusztító tűzvész által hajléktalanná vált székely gazdák felsegélyezése céljából indítsanak gyűjtést a szövetkezetek tagjaik körében és az összegyűlt adományokat jelentsék be sürgősen központunkhoz, hogy az összegek kiutalását minél gyorsabban eszközölhessük. A nyomorba jutottak felsegélyezését célzó társadalmi akcióban, mely már több oldalról is megindult a szövetkezeti tábornak elől kell járnia, azon magasztos erkölcsi hivatásnál fogva, mely az egymást támogató szövetkezés céljában rejlik.

Síessünk tehát hajléktalan és földönfutóvá vált székely szövetkezeti testvéreink nyomorát enyhíteni s minden szövetkezet csatlakozzék nemes adomá-

nyával a Hangya lap útján megindított gyűjtéshez.

Áruosztályunk felhívja a szövetkezeti ügyvezetők figyelmét a raktárakon lévő *öntvényárakra*, melyekből az őszi időszakban mutatkozó nagy kereslet szükségessé teszi, hogy a szövetkezetek idejében kellő készlettel ellássák raktárukat.

Értesítjük az ügyvezetőket, hogy úgy a központi, mint tranzitraktárainkat felszereltük kellő mennyiségben öntött árukkal ugymint *fűtőkályhával, főző hajótűzhelyekkel és füstcső áruval*, melyekre vonatkozó megrendeléseket a szövetkezetek írják meg mielőbb és adják fel az illetékes raktárhoz.

A rendelések helyes feladása céljából áruosztályunk részletesen közli a fenti öntvényárakat méreteik és számuk szerint:

Fűtőkályha 2 számu 116 cm. magas
Fűtőkályha 2 1/2 sz. 113 cm. magas
Fűtőkályha 32 számu 113 cm. magas
Főzőhajótűzhely sütő nélkül 1/2 sz.
Főzőhajótűzhely lemez sütővel 0,2 sz.
Főzőhajótűzhely öntött sütővel 0,2 sz.
Füstcsövek egyenes 1/2=40 cm.
hosszu 90—132 mm. átméretben
Füstcsövek egyenes 1/1=80 cm.
hosszu 99—132 mm. átméretben
Francia könyökcső 1/2=20/20 cm.
hosszu 90—132 mm. átméretben
Francia könyökcső 1/1=40/30 cm.
hosszu 99—132 mm. átméretben.

A *kint levő hitelek minden szövetkezetnél sürgősen behajtandók, hogy kellő forgótőkével rendelkezessen a szövetkezet az őszi nagyobb árubeszerezések alkalmával.*

A *nagyobb összegű tartozások az adósok nevének, lakcímének feltüntetésével a központtal közlendők, hogy a központi ügyész az azonnali fizetésre szólíthassa őket.*

Szövetkezeti adomány. Örömmel számolunk be a lipovényi szövetkezetünk áldozatkész adományáról és közöljük, hogy a községi iskola karbantartására a szövetkezet évenkénti 5000 Leu összegű önkéntes hozzájárulást vállalt. Ezen rendkívül szép adománnyal bizonyosságot szolgáltat a szövetkezet közérdekű feladatainak betöltéséről, arról, hogy a gazdatagokat a szövetkezet nemcsak gazdasági téren védelmezi, hanem erejéhez mérten a község kulturális életét is fejleszteni kívánja, mint a község és a nép egyetlen jóléti intézménye.

A **kissolymosi szövetkezet** vezetősége szintén megindította a tőkegyűjtést és mint kezdeményezők, az alábbi jegyzést eszközölték: *Lőrinczi Domokos 1 q buzát, Birtalan Mózes 1/2 q buzát, Birtalan Péter 50, Sipos Mózes 50, Sipos Mózesné 50, Izsák Péter 50, Nagy Mózes 50, Nagy Elek 50, Simó István 100, Danka Pál 100, Márkus Elek 50, Bágyi Imre 30, Mátéfi Mózes 30, — Egyedfi Gergely 40, Simon Sándor 50* Leut jegyezték: egyben megválasztották

a tőkegyűjtés intenzív folytatására a tőkegyűjtő bizottság tagjaiul *Birtalan Péter, Simó, István, Nagy Elek, Danka Pál és Simon Sándor* vezető tagokat.

Mindkét szövetkezetnél további eredmények várhatók.

Az ügyészi osztály üzenete a szövetkezetekhez.

Gabonaneműek és azok örleményei után az 1%-os forgalmi adón kívül még külön 1%-os bélyegilleték ugynevezett „*taxa proportiunala*” is fizetendő úgy a termelő, mint a kereskedő által. Ez az illeték 1923 év július hó 1-je óta van érvényben és az egyes percepturatusok, a szövetkezetektől beérkezett panaszok szerint, most kezdik ennek felhajtását szorgalmazni.

Mint hogy mind sűrűbben érkeznek be hozzánk szövetkezetektől a kérdészködő levelek, válaszukat ezuton hozzuk tudomására, és ajánljuk összes szövetkezetek figyelmébe.

Ezen illeték a *termelők* által az esetben fizetendő, ha az *egy tételben* eszközölt eladás értéke *2,000-leit* meghalad, *kereskedők által*, ha az eladott mennyiség *egy tételben 25 kg.-nál több.* Szövetkezetekünk gabonaneműeket nem igen árulnak, főként liszt után volna részükről ez illeték fizetendő. Azonban mivel a tételenkénti eladások 25 kg.-nál jóval kisebbek, mert a fogyasztó közönségük is kifizetőkből áll: *véleményünk szerint* csupán ellenőrzésre szorítkozhatik velük szemben a percepturatus, maguk a lisztben eszközölt eladások *ez illeték alól mentesek.*

A percepturatusnak, ha meg nem győződik arról személyesen, hogy a szövetkezet ezen árukban csak kis tételekben árusít, jogában van kívánni a szövetkezetektől, hogy *1923 július 1-ig visszamenőleg egyszerre, és jövőre havonként* a forgalmi adóról szóló regisztrul speciállyal *egy időben: külön regisztrul speciállyal mutassanak be hozzá.* A visszamenőleg készitendő kimutatásnak tartalmaznia kell a szövetkezet által beszerzett ezen áruk mennyiségét *és az eladásokat tételenként.* Nagyon ügyelni kell a kimutatás készítésénél, *nehogy egy összegben* legyen az eladás összegezve, hanem a valóságnak megfelelőleg, napi kisebb tételekben, úgy amint azok *25 kg.-on alól, kisebb tételekben értékesítettek.* A jövőben kiállítandó registerekben naponként kell és tételenként vezetni be az eladásokat.

A szövetkezetek jól teszik, ha megpróbálják az illető perceptorral személyesen megértetni, hogy a szövetkezet gabona-tüzletekkel nem foglalkozik és lisztben is forgalma — mint kiskereskedőknek — tételenként olyan csekély, hogy a külön register vezetése csak ok nélküli munkával terheli a szövetkezeteket. Ha az illető perceptor megértéssel lesz, nyugodtan fel is mentheti a szö-

vetkezetet a külön registru special vezetésének kötelezettsége alól. *Nem szabad elfelejteni, hogy az 1%-os forgalmi adó a rendes registru special alapján ezen termények után is minden esetben megfizetendő.*

Tájékozódás végett végül közöljük, hogy vonatkozó rendelet értelmében nemcsak a gabonák, hanem azok örleményei és készítményei után is jár ezen bélyegilleték, így pl. buza, rozs, árpa, zab, kukorica, lencse, bab, hagyma, repce, len, kender, napraforgómagok, lólab, pohánka, az összes lisztek, korpa, derce, levestészták, makarónik stb. után is fizetendő, ha az egyenként 25 kg.-nál nagyobb tételben adatik el.

Ellenőreink külön utasítást nyertek arra vonatkozólag, hogy ezen kérdésben a szövetkezeteknek részletes felvilágosítást nyújtsanak. Bonyolultabb kérdésekben felvilágosításért forduljanak központunkhoz.

Felhívás.

A pomi (remetemezői) „Hangya” fogyasztási szövetkezet 1922 ápril. 22-én megtartott gyűlésén a szövetkezet felszámolását kimondotta.

Alulirott felszámoló bizottsági elnök felhívja az érdekelteket, kiknek a szövetkezettel szemben követelésük volna, hogy azt a jelen hirdetés megjelenésétől számított 30 napon belül, alólirott felszámoló bizottság elnökénél, annyival is inkább jelentsék be, mert később érkező bejelentéseket figyelembe nem veszünk.

Pomi, 1924. augusztus 26.

A felszámoló bizottság nevében
Pap Antal elnök.

A nagyváradi áruraktár átköltözése.

Tudomására hozzuk a nagyváradi transito raktár körletében működő szövetkezetekünknek, hogy a raktár átköltözése megtörtént, minélfogva a raktár teljes árukészletével Str. Stefan Ladislau 28 szám alatt a lutheránus templom szomszédságába folytatja működését.

Ez alkalommal a raktárt újból felszereltük az összes szükségleti cikkekkal és így új helyiségében raktárunk még fokozottabb mértékben elégitheti ki a szövetkezetek igényeit.

Felkérjük szövetkezeteket, hogy a nagyváradi transito raktárunkat új helyiségében minél előbb keressék fel, mert a raktár már akadály nélkül intézheti a szövetkezetek áru ellátását.

A „Hangya” című melléklet szerkesztő:

DR. SZENT-IVÁNYI ÁRPÁD.

A melléklet tulajdonosa:

„HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

Az E. O. E. titkára.